Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1·50.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X. Telefon št. 552. LJUBLJANA, 13. januarja 1927. Telefon št. 552. ŠTEV. 4.

Za red v prometni službi!

Prometni minister brig. general Svetislav Mirosavljević je ob priliki prevzema resorta Saobraćaja dostavil vsem zbornicam dopis sledeče vsebine:

»Ob prevzemu uprave resora ministrstva saobraćaja smatram poleg ostalega za svojo prvo dolžnost, da v najkrajšem času uvedem v splošnem red v prometni službi. Za izvedbo tega načela so osnovni predpogoji: povzdiga autoritete oblasti, upeljava discipline pri osobju glede izvrševanja poslov in povzdiga morale pri celokupnem personalu. Izdal sem tozadevno že potrebne naredbe in upam, da bodo dosegle svoj uspeh. Da pa bi se v tem prizadevanju dosegel čim izdatnejši rezultat, a na drugi strani, da bi se slabi nameščenci ne krili nadalje med dobrim osobjem ter da ne bi bilo dobro osobje po krivici na slabem glasu radi zlorab slabega osobja, bom storil vse kar bo v moji moči in bom na najenergičnejši način preganjal vsako zlorabo, dokler se mi ne posreči upeljati splošni red.

Zato se obračam na zbornico s prošnjo, da me tudi ona pri tem mojem prizadevanju podpira. Ta pomoč bi obstojala v tem, da sporoči moje želje vsem gospodarskim organizacijam svojih interesentov ter jih pozove, da vse nepravilnosti in zlorabe, kakršnega si bodi značaja, ki jih vrši kak nastavljenec v prometni službi, preko zbornice sporočijo mojemu ministrstvu. Da bi se moglo tozadevne pritožbe vzeti v pretres in z njimi doseči željeni cilj, je potrebno, da so vsi podatki točni, precizni in konkretni ter da je točno naveden dan, kraj in predmet ter oseba ali instanca, proti kateri se pritožujejo. Za čim uspešnejšo preiskavo je treba navesti tudi priče, v kolikor obstojajo. Preiskava se bo v vsakem takem konkretnem primeru izvršila hitro ter se bo rezultat naznanil trgovski zbornici. Minister se nadeja, da bo taka podpora od strani gospodarskih krogov dosegla poln uspeh.«

Na podlagi gornjega poziva, je naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo prosila potom okrožnice Zvezo industrijcev, Zvezo obrtnih zadrug in vse gremije, da ji čim preje sporočijo, ali in v koliko se čujejo v krogu interesentov pritožbe proti postopanju posameznih železniških organov odnosno železniške uprave na škodo gospodarskih krogov, da zamore zbornica izdejstvovati pri ministrsvu potrebno remeduro.

Pritožbe bi bilo razporediti: I. na pritožbe proti razmeram v potniškem prometu in II. v blagovnem in sicer: a) glede trajanja prevoza, b) glede poškodb blaga pri prevozu, c) glede razlik v teži in primanjkljaju blaga, d) glede skladiščne službe, e) glede reklamacijske službe in povračila vozarin ter končno III. glede dobav železniški upravi in izplačila pogodbenih vsot.

Brezdvomno bodo posamezniki in organizacije to priliko v interesu ureditve naše prometne mizerije dobro izkoristili. Seveda mora biti vsaka pritožba utemeljena, opremljena s točnimi podatki, ker je zbornica sicer niti ne bo mogla predložiti g. ministru, ki je z gornjim dopisom najlepše dokazal, da ima resno voljo sanirati prometno službo.

Gibanje cen v veletrgovini.

Za mesec december 1926 priobčuje zadnji beograjski »Privredni Pregled« o gibanju cen v veletrgovini sledeče poročilo:

Doba	poljedel. pridelki	živina in produkti	sadje in zelenjava	gradivo	kolonij. blago	celotni indeks	izdelki indust.
povpr. 1913	100	100	100	100	100	100	100
povpr. 1925	1861	1882	1633	2022	1462	1969	1804
januar 1926	1490	1615	1533	1751	1363	1823	1596
febr. 1926	1377	1548	1538	1751	1366	1758	1556
marec 1926	1381	1651	1538	1907	1359	1718	1592
april 1926	1420	1645	1508	1890	1368	1705	1593
maj 1926	1447	1639	1366	1749	1371	1684	1542
junij 1926	1535	1408	1244	1745	1359	1678	1495
julij 1926	1610	1380	1188	1708	1329	1645	1476
avgust 1926	1466	1371	1050	1800	1330	1642	1443
sept. 1926	1359	1446	1113	1864	1326	1651	1459
oktober 1926	1403	1530	1161	1882	1315	1676	1494
nov. 1926	1471	1612	1233	1895	1283	1682	1529
dec. 1926	1472	1706	1233	1910	1321	1650	1548

V mesecu decembru se je celotni indeks napram stanju v prejšnjem mesecu dvignil za 19 točk ali za 1¼%. Ta neznaten porast je povzročila večinoma podražitev druge skupine (jajc in živine) in podražitev sladkorja v skupini kolonijalnega blaga. Ostale skupine so ostale ali neizpremenjene, ali pa izkazujejo le nebistvene izpremembe.

Denar je bil v decembru stabilen. Izvoz in uvoz sta bila slaba. Splošna konjunktura je bila v obče slaba, nekoliko živahnejši promet je bil edino v detajlni trgovini, kako običajno pred prazniki.

Povprečni indeks cen, katerega sestavlja »Privredni Pregled«, izkazuje za leto 1926 (1925)

a) v skupini poljedelskih pridelkov 1452 (1861) točk;

b) v skupini živine in živalskih izdelkov 1545 (1882) točk;

c) v skupini sadja in sadnih izdelkov 1308 (1633) točk;

č) v skupini stavbenega materijala 1821 (2022) točk;

d) v skupini kolonijalnega blaga 1341 (1462) točk;

e) v skupini industrijskih izdelkov 1691 (1969) točk;

Celotni povprečni indeks izkazuje torej 1527 (1804) točk.

Ob primerjavi povprečnega indeksa v l 1926 s povprečnim indeksom v l. 1925, ki izkazuje 1804 točk, moremo ugotoviti, da so se glavni predmeti v veletrgovini pocenili v l. 1926. za 277 točk ali za okroglo 15%. Pocenitev je deloma povzročila okrepitev dinarja, deloma izpremenjena konjunktura. Za boljšo presojo gibanja cen v l. 1926 je treba primerjati cene v tem letu s cenami v mesecu decembru 1925. Razlika med celotnim indeksom cen v l. 1926 in med indeksom za mesece december 1925 znaša 113 točk, ali 8¼. Ako pa primerjamo cene v decembru 1926 znaša razlika 92 točk, ali približno 6%.

Padec cen v izmeri 8% pri primerjanju povprečnega indeksa za l. 1926 s povprečnim indeksom koncem leta 1925. je povzročilo izključno izprememba konjunkture. Izpremememba v valuti ni vplivala na ceno v izdatnejši meri nego preje, ker je bil dinar relativno celo leto stabilen. Zbog tega celotni indeks ne kaže tako velike izpremembe (samo 8%), dočim je v letu 1925, v katerem se je stanje dinarja gibalo, znašala razlika med cenami začetkom in koncem leta približno 20 odstotkov.

Celotni indeks cen izkazuje v letu 1926 v prvih petih mesecih neznatnejše izpremembe. Še-le v mesecu juniju se je nivo cen zniževal, v novembru pa zopet dvignil. Najvišji nivo je bil v mesecu januarju (1596), najnižji v avgustu (1443). Razlika med obema mesecema znaša 153 točk ali 10 odstotkov.

Pri presoji valovanja cen je treba upoštevati tudi razmerje cen napram vrednost sedanjega dinarja za skoro indeks v letu 1926 znaša 1527 napram 100 v letu 1913, kar znači, da so bile cene v l. 1926 za 15-krat večje nego pred vojno. Če pa upoštevamo, da je vednost sedanjega dinarja za skoro 11-krat manjša nego v predvojni dobi, znači to, da se je cena blaga, pretvorjena v papirnate dinarje, dvignila za 4.32-krat, a pri pretvorjenju v zlati dinar, znaša podražitev približno 40 odstotkov. To razmerje se opaža pri primerjanju predvojnih in sedanjih cen tudi v drugih državah, vsled česar se mora smatrati, da je navedeno razmerje normalno.

Sejem za kožuhovino v Ljubljani.

Krznarje in trgovce s kožami divjih živali opozarjamo na sledeče: Kožni sejem se prične dne 24. t. m. ob 8. uri zjutraj in se vrši na prostoru Ljubljanskega velesejma. Tega dne se bo kupovalo in prodajalo na drobno, zlasti pa bo Lovska zadruga, oziroma »Divja koža« prevzemala od zamudnikov v komisijo kože vseh vrst v svrho kasnejše organizirane prodaje na dražbi.

Dne 25. januarja t. l. se bodo na velesejmu sortirale v komisijo izročene kože. Sprejemanje kož pa se brezpogojno zaključi tega dne ob 12. uri.

26. t. m. se vrši od 8.—10. ure dop. ogled posameznih partij kož. Interesenti si zamorejo ogledati blago v tem času v paviljonu »J« na velesejmu. Ob 10. uri pa se prične **aukcija kož v sortiranih partijah** in traja do 12. ure. Dražba se ob 15. uri pop. nadaljuje do 17. ure, ko se zaključi.

Prihodnji dan, 27. t. m. bo obračun s kupci in oddajale se bodo kupljene oziroma izdražene kože divjih živali.

Letošnji kožni sejem bo bogato založen s kožami vseh vrst divjačine in tako bo nudil najboljšo priliko, da interesenti tu krijejo svoje potrebe.

Število konkurzov v Sloveniji.

V letu 1926 je bilo pri protokoliranih tvrdkah v Sloveniji razglašenih 29, a v letu 1925 32 konkurzov, in sicer pri posameznih tvrdkah 18 (21), pri javnih trgovskih družbah 2 (5), pri družbah z omejeno zavezo 3 (3), pri delniških družbah 2 (1) in pri zadrugah 4 (2). Pri neprotokoliranih tvrdkah je l. 1926 zabeležilo 48 (46) konkurzov. Skupno je bilo tedaj v Sloveniji lani 77 konkurzov, v letu 1925 pa 78.

Celotno se tedaj število konkurzov v Sloveniji v leta 1926 skoro ni spremenilo. Samo 1 konkurz manj kot v letu 1925.

Število konkurzov nam da najtočnejšo sliko o težkemu gospodarskemu položaju. Kaže nam tudi, da se prilike v letu 1926 niso ublažile, vsaj pri nas v Sloveniji ne. Privadili smo se bremenom, ne čutimo niti kako pod bremeni padamo. In ker se našega tarnanja ni čulo, se je v splošnem sodilo, da se je gospodarski položaj omilil, da je napetost popustila. Številke pa govore drugače. In te številke ne varajo, so točne in zanesljive. V njih se kažejo vse težkoče prošlega poslovnega leta. Večina podjetij je bilo v najhujši konkurenčni borbi v resnici boj za eksistenco. Mnoga so v boju padla, velik del pa krvavi in vegetira. Pri trajanju sedanje stagnacije je pričakovati še hujših žrtev, kajti pri že izčrpanih rezervah bo oslabljenim podjetjem konkurenčni boj še težji!

Pobijanje draginje.

Z res vsega posnemanja vredno vnemo se pri nas pobija draginjo. Saj bi o tem niti toliko ne pisali, če bi to ne bila specialiteta Slovenije. Pa je zato potrebno, da vsaj tu in tam opozorimo gospodarske kroge tudi izven Slovenije, kako smo neumorni na delu za pobijanje cen.

Skoro vsaka številka »Uradnega lista« ljubljanske in mariborske oblasti priobčuje po nekaj javnih žigosanj »verižnikov«. Zadnji tak »verižnik« je 16-letni krojaški vajenec I. S., ki je bil obsojen »verižništva« radi tega, ker je prodajal na nekem sejmu čepice, ne da bi podrobno ali sumarno označil cene tako, da bi jih lahko razločno vsakdo videl. Težko, res težko je najti tukaj zvezo med dejanjem 16-letnega vajenca in naviianjem cen. Če bi to ne imelo tako težkih posledic za ime kaznovanca, bi se moral človek takemu pobijanju draginje smejati in pomilovati kvečjemu preganjalca!

Dnevno čitamo po časopih o velikih tatvinah, o organiziranih napadih, o ropih pri belem dnevu itd. Ali bi ne kazalo opozoriti varnostne organe, da posvečajo raje svojo pozornost nevarnejšim elementom, ki ogrožajo premoženje in varnost ljudij v opasnejši meri kakor pa »verižniki«, ožigosani v našem »Uradnem listu«?!

TRGOVINSKA POGODBA MED NAŠO DRŽAVO IN ZEDINJENIMI DRŽAVAMI.

Poslanik Zedinjenih držav v Beogradu Princ je izjavil napram novinarjem, da se vrše med Jugoslavijo in Zedinjenimi državami pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe, ki bo sestavljena na podlagi prejšnje trgovinske pogodbe.

ZA STABILIZACIJO DINARJA.

Minister za finance je kmalu po nastopu sklenil z neko večjo ameriško banko pogodbo za kredit nekaj sto milijonov dinarjev v svrho stabilizacije dinarja po zgledu drugih držav, na primer Češkoslovaške, Belgije itd., ki so se za okrepitev stabilizacije valute poslužile istega sredstva. Od pogojenega kredita bodo znašale obresti ¼% vsako četrt leta. S tem kreditom je zadosti zavarovana stabilizacija dinarja, ker se bo v primeru slabega dotoka deviz v izvensezonski dobi mogel črpati dovoljeni kredit. — V zadnjem času se zopet oglašajo pristaši zlate valute, ki priporočajo definitivno stabilizacijo dinarja s prehodom na zlato valuto na ta način, da bi se na primer naših 10 papirnatih dinarjev računilo za en zlat dinar. Prepričani smo, da bodo merodajni faktorji, predno se odločijo za tako akcijo, temeljito preštudirali posledice in napake prehodov na zlato valuto v drugih državah, na primer na Poljskem in v Belgiji, da obvarujejo naše gospodarstvo škod, katere bi jih ob prenagljeni izpremembi utegnile zadeti. Gospodarstvo nima na zlati valuti prav nobene-

ga interesa, pač pa ima interes na stabilnosti dinarja, pa naj bo to potem zlat ali papirnat. Zaradi tega smatramo, da je vsaka izprememba, ki bi samo utegnila ogrožati stabilizacijo dinarja, škodljiva za naše gospodarstvo.

Francosko gospodarstvo 1926.

Božična priloga lista »Le Temps« prinaša zanimive številke o gospodarskem razvoju Francije v preteklem letu.

Za poljedelsko produkcijo je bilo lansko leto zelo slabo. Neugodno vreme je vplivalo na pridelek v veliki izmeri. Pridelek pšenice je nazadoval, deloma tudi vsled zmanjšanega posejanega prostora, od 90 milijonov stotov na 67 milijonov. Računijo, da bo treba 18 do 20 milijonov stotov uvoziti. Glede zvišanja posejanega sveta upajo na ugodni vpliv pšenične carine, ki je stopila v veljavo 1. januarja. Tudi krompirju je vreme škodovalo; prav tako izkazuje sladkorna pesa manjši pridelek, skupno produkcijo cenijo na 600.000 ton, minus na 60.000 ton. Import sladkorja bo velik. Dalje je bila vinska letina za skoraj 33 odstotkov slabša kot leta 1925 in je dala samo 40 milijonov hektolitrov, l. 1925 pa ca 62 milijonov.

Ugodnejši je bil razvoj **industrijske produkcije**. Premoga so nakopali v prvih 10 mesecih 43 milijonov ton, kar odgovarja letni produkciji 52 milijonov ton, za 4 milijone več kot l. 1925. Pred vojsko so nakopali na ozemlju sedanje Francije ca 44 in pol milijona ton na leto, torej se je produkcija dvignila že nad predvojno. V kovinski industriji je delalo 154 plavžev, 33 jih je bilo pripravljenih, 30 jih je bilo v popravi ali v prenavljanju. Litega železa so napravili v prvih desetih mesecih 8 in pol milijona ton, jekla pa 7 in pol (glej tudi »Kovinski trg«), v obeh vrstah več kot leta 1925. Francoska tekstilna industrija je mogla nadaljevati ugodno zaposlenost prejšnjega leta. Bombaževa industrija **dela s 93 odstotki predvojne kapacitete**, predilstvo z 98 odstotki; 65 odstotkov njegovega eksporta gre v francoske kolonije. Tudi volnena industrija izkazuje zadovoljiv razvoj.

O brezposelnosti beremo, da je bilo na koncu leta 6700 ljudi brez dela, torej prav minimalen znesek. Največje število je dosegla brezposelnost na Francoskem leta 1921, in sicer 91.000.

Dohodki železnic pri največjih 7 družbah so dali nad 12 milijard frankov, od kojega zneska pride na državne železnice 1.8 milijarde frankov.

Zunanja trgovina Francije je bila v prvih 11 lanskih mesecih sicer še z 252 milijoni frankov pasivna, dočim je bila v istih mesecih leta 1925 z 2 in pol milijardami aktivna. A ta pasivnost gre na rovaš prvega polletja; v juliju je znašala še 2.7 milijarde frankov, in se je od tedaj do decembra za 252 milijonov znižala. Zadnji meseci so bili močno aktivni.

Doneski **davkov** so kazali navzgor idočo tendenco.

Iz navedenih podatkov vidimo, da je gospodarska produkcija Francije v letu 1926, izvzemši poljedelske pridelke, dosegla v splošnem **povoljne zaključke**. Sicer so se v zadnjem času začeli v industriji in trgovini kazati nalahni znaki krize (»Trgovski list je že o tem pisal), a niso bili še posebno vznemirljivi in jim zaenkrat ne pripisujejo večjega pomena. Francija ima to veliko gospodarsko prednost, da tvori s svojimi kolonijami veliko gospodarsko enoto, izpopolnjujočo se.

TARIFNI BOJ HAMBURG-TRST.

Za 10. februar 1927 je sklicana na Semmering konferenca, ki se bo pečala z likvidacijo takozvanega tarifnega boja med lukama Hamburg-Trst. Hudi konkurenčni boj obeh teh pristanišč je povzročil, da so morale voziti železniške uprave z voznino, ki ni krila niti lastnih stroškov. To neprestano zniževanje voznine se je izkazalo slednjič kvarno za vse udeležene železniške uprave in je zahtevalo vsestransko zavovoljivo rešitev. Na konferenci v Hamburgu v jeseni 1926 so določili, naj ima vsaka železniška uprava individuelno pravico, da dovoljuje vozne ugodnosti, da pa mora druge železniške uprave prej o tem obvestiti. Ta dogovor je pa veljaven samo do 31. decembra 1927. Da se vse to in drugo uredi, so sklicali omenjeno konferenco na Semmering.

* * *

PRAŠKI DENARNI ZAVODI.

V začetku letošnjega leta so rastle vloge pri praških hranilnih zavodih v nenavadni izmeri, visoko presegajoči prejšnja leta. Pa je bilo treba 1. januarja plačati najemnino in še 10 odstotni povišek najemnine. Samo pri Mestni hranilnici v Pragi so znašale hranilne vloge v prvih 6 dneh januarja 9 milijonov Kč ob povprečnem številu 3000 dnevnih vlagateljev. Značilno je, da je največ vlagateljev iz nižjih slojev z majhnimi zneski in da odpade precejšnji del vlog na šolsko mladino. Praška Mestna hranilnica je izredno močen denarni zavod, stanje njenih vlog 31. decembra 1926 je znašalo 1.355,007.000 čeških kron, to je 2.276,641.000 dinarjev, torej dobri dve milijardi in ena četrtina. Varčevanje mladine bi bilo dobro povsod gojiti.

* * *

STATISTIKA O PREDPISANI DOHODNINI.

Delegacija ministrstva financ objavlja uradno, da izide dne 13. t. m. v Uradnem listu štev. 4 ex 1927 statistika v Sloveniji predpisane dohodnine za leto 1926.

Iz te statistike je razvidno, da je bilo v letu 1926 v Sloveniji 31.200 dohodninskih zavezancev, ki so imeli skupaj 431 milijonov 742.000 Din čistih dohodkov.

Od teh dohodkov dobi država na	
davku	20,480.285 Din,
na 10%nem povišku	291.327 Din,
na 15%nem povišku	420.386 Din,
na edinstvenem državnem pribitku	17,907.072 Din,
na 30%nem izrednem pribitku	11,729.721 Din,
skupaj torej	50,828.791 Din,

t. j. okroglo 50,830.000 Din ali v odstotkih izraženo 11.7% od ocenjenih dohodkov.

Predpis dohodnine poviškov in državnih pribitkov znaša:

za mesto Ljubljana 13,074.000 Din ali 25%, za avtonomna mesta: Celje, Maribor, Ptuj 8,150.000 Din ali 16%, za Prekmurje 1,674.000 Din ali 2.3%, za vso ostalo Slovenijo 27,932.000 Din ali 55%, torej skupaj 50,830.000 Din, t. j. 100% od celokupnega predpisa.

Trgovina.

V Avstriji se podraži kruh. Tovarne za kruh hočejo ceno kruha podražiti na 80 grošev. Za povod navajajo, da so se porabile vse zaloge moke, katero morajo sedaj kupovati po višji ceni. Oblasti so pripravljene podražitev odobriti pod pogojem, da zvišajo peki težo kruha za 2 dekagrama.

Standard Oil Co v Rusiji. »Chicago Tribune« poroča: Med ameriško petrolejsko družbo, ki je podružnica družbe Standard Oil, in med sovjetsko vlado so se pričela pogajanja o nakupu ruskega petroleja. Posamezne točke pogodbe so že izdelane in podpisane. Pogodba vsebuje prvič zanimivo kompenzacijsko klavzulo, kjer izraža Rusija svojo pripravljenost, da bo plačala 5 odstotkov prejšnjim lastnikom ruskih petrolejskih vrelcev, ki jih je sovjetska vlada konfiscirala.

Poenotenje postopanja na blagovnih borzah. V najbližjem času se bodo sestali zastopniki češkoslovaških, avstrijskih, nemških, bolgarskih, jugoslovanskih in rumunskih žitnih eksportov na konferenci, da se pomenijo o izenačenju postopanja na blagovnih borzah njih dežel. Pri tej priliki bodo obravnavali tudi druga gospodarska vprašanja.

Pragi za madjarske železnice. Madjarske državne železnice so razpisale nedavno licitacijo za dobavo večje množine železniških pragov. 60% dobave so prevzeli domači dobavitelji, za 12 milijonov dinarjev pragov je pa naročila Madjarska v Jugoslaviji. Dobave so dobile samo one naše tvrdke, ki so že doslej dobavljale materijal za madjarske železnice.

Važno za izvoznike mesa v Nemčijo. Iz ministrstva trgovine in industrije se doznava (da bi se zopet ne pripetile neprijetnosti, kakor se je to zgodilo trgovcu g. Donneru iz Zagreba), da se mora pri izvozu mesa v Nemčijo paziti na to, da je skupaj z zaklanimi prašiči poslati tudi srce in pljuča, da se lahko ugotovi, da so bili prešiči zdravi ali ne, ker je v Nemčiji še v veljavi zakon iz leta 1923, po katerem je meso, koje se pošlje brez srca in pljuč, zavrniti.

Indeksna številka za veletrgovino v Nemčiji. — Za dan 5. januarja 1927 preračunjena indeksna številka 136.5 je za 0.4% nižja nego prejšnji teden. Za mesec december preračunjena številka se napram prejšnjemu mesecu ni izpremenila, znaša namreč za oba meseca 137.1. Agrarni produkti so se podražili za 0.6%, industrijski izdelki pa pocenili za 0.8, dočim so se sirovine in polfabrikati za industrijo neznatno podražili.

Anketna komisija za svobodno luko na Sušaku. Na inicijativo Saveza trgovcev na Sušaku se namerava ustanoviti odbor, ki bo deloval na to, da postane Sušak svobodna luka. Savez je poslal vsem javnim činiteljem na Sušaku poziv, v katerem pravi, da bo trgovinsko ministrstvo v kratkem sklicalo v Zagrebu anketno komisijo za svobodno luko na Sušaku in da je treba v zvezi s tem ustanoviti propagandni odbor.

Industrija.

Stalna razstava industrijskih izdelkov v Vinkovcih. Na predlog predsednika Zveze industrijcev v Vinkovcih se osnuje na vinkovskem kolodvoru stalna razstava industrijskih izdelkov. Namen razstave je opozoriti potnike na izdelke domače industrije.

Poljaki in srednjeevropski železni kartel. Poljska železna industrija je začela z novimi pogajanji s srednjeevropskim železnim kartelom. V zadnjih tednih je šel poljski eksport zelo nazaj, ker so srednjeevropska podjetja nastopila proti Poljakom z enako visokimi cenami. To je najbrž vzrok, da iščejo Poljaki na novo stikov s srednjeevropsko železno industrijo. V dobro poučenih krogih računijo s tem, da se bo sporazum dosegel in da bodo Poljaki kmalu v mednarodnem kartelu.

Nemci in južnoafriški petrolej. Iz Južne Afrike prihaja vest, da se neki nemški konsorcij zanima za ondotne petrolejske vrelce. 25.000 ton tamošnjih proizvodov so že poslali v Nemčijo. Nemški koncern, ki bo obstojal iz kemične tovarne in iz več bank, bo imel na razpolago dva milijona funtov in bo ustanovil z njima v Južni Afriki novo petrolejsko industrijo.

Anglija in jekleni kartel. V začetku februarja se bodo sestali zastopniki Anglije in v jeklenem kartelu združenih držav, da se dogovorijo o pristopu Anglije h kartelu. Glede vstopa Anglije je mnenje optimistično; o angleških zahtevah in o dosedanjih predpripravah pa ničesar ne objavijo. Iz vsega lahko sklepamo, da je stvar v dobrem tiru.

LISTEK.

Lj. Čurčin:

Vprašanje organizacije zunanje službe.

(Nadaljevanje.)

Ker je komercializacija zunanje službe tudi eden problemov, ki nas posebno zanimajo, hočemo se nekoliko pomuditi pri njem, vpoštevajoč dosedanje izkušnje držav z bolj razvitimi gospodarskimi odnošaji v inozemstvu; poudariti pa moramo takoj, da je ta nova orientacija zunanje službe v vseh državah še nejasna in da niti ena organizacija te gospodarske strani do danes še ni toliko napredovala kot svojčas organizacija avstro-ogrske zunanje službe.

Čeravno smo prepričani, da posamezne naloge te službe glede gospodarstva večinoma segajo ena v drugo, vendar hočemo radi boljšega pregleda razločevati dve glavni strani gospodarskega udejstvovanja zastopnikov v inozemstvu:

a) dolžnosti glede zaščite nacionalne trgovine skupno s poročilno službo o tem predmetu; sem spadajo vse gospodarsko-tehnične naloge in vsa praktična vprašanja, ki se nanašajo na uvedbo, na razvoj prodaje domačih proizvodov v inozemstvu, kakor tudi služba glede obveščanja inozemskih konsumentov in trgovcev in o možnosti domače delavnosti naših trgovcev in konsumentov, o možnosti prodaje naših in inozemskih proizvodov; in

b) dolžnosti glede posredovanja gospodarsko-političnega značaja, ki se nanašajo na sklepanje trgovskih pogodb, na najemanje državnih posojil, na udeležbo pri velikih državnih nabavah itd., kakor tudi na zaščito domačega gospodarstva vobče, v kolikor se nanaša na inozemstvo.

A. To razdelitev smo napravili tudi zato, ker te dve strani službe vršijo različni organi zunanje službe. Vršitev dolžnosti glede zaščite in podpiranja zunanje trgovine, kakor tudi glede za to potrebne poročilne službe, treba organizirati v konzulatih in to najbolje v posebnih trgovskih oddelenjih. Organizira jih konzul ali njegov namestnik, po dovršeni organizaciji pa jih lahko pod nadzorstvom konzula ali njegovega namestnika izvršuje tudi v ta namen določen pisarniški uradnik; v nekaterih državah se v to svrho dodeluje konzulatu poseben strokovnjak, ki pozna tudi posamezne stroke domačega gospodarstva in kojega prva naloga je, da se seznani z vsemi detajli, s tržišči in gospodarskimi zastopniki v področju dotičnega konzulata. Tako organiziranemu trgovskemu odelenju konzulata bi morala zlasti v državah, v katerih privatna poročilna služba ni razvita glede preskrbitve potrebnih informacij in zvez, iti na roko lastna kolonija, to je zbor domačih državljanov v inozemstvu. Kolonijo treba tudi sicer pritegniti in organizirati v društva, n. pr. dobrodelna itd.; trebalo bi pa tudi v državah, s kojimi obstoje bolj razvite trgovske zveze in v katerih so člani kolonije večinoma pridobitnega stanu, iz njenih članov in eventualno s pomočjo podanikov dotične države ustanoviti posebno mešano trgovsko zbornico, ki bi sodelovala z omenjenim trgovskim odelenjem konzulata in dobivala od njega navodila in direktive. Ta odelenja bi mogla s pomočjo zbornice prirejati vzorčne sejme, urediti muzej domačih proizvodov, voditi evidenco domačih izvoznikov, tujih uvoznikov, agentov in zastopnikov, urediti biblioteko z dokumentacijo o domačih zakonih, odredbah, tarifah itd. Vprašanje, ali bi trgovska odelenja konzulatov morala pri poročanju po možnosti občevati z domačim gospodarskim svetom neposredno, odnosno preko domačih zbornic, ali bi cela korespondenca morala iti preko pristojnega ministrstva, je rešeno v mnogih državah v poslednjem zmsilu. Po našem mnenju bi bilo gotova neodložljiva povpraševanja in odgovore pošiljati neposredno konzulatom, odnosno izvoznikom in zbornicam, in samo v primerih splošne važnosti in kadar gre za načelna vprašanja, kakor tudi v onih primerih, ki bi mogli izzvati spore, kolizije interesov ali druge težkoče, morala bi iti korespondenca preko pristojnega ministrstva. Trgovska odelenja bi imela nadalje sestavljati letna poročila o gospodarskem stanju dotične države glede splošnih gospodarskih vprašanj, kakor tudi sporadična poročila o aktualnih vprašanjih, ki zanimajo naš trgovski svet in ki bi se naj pravočasno in tako objavljala, da bi jih gospodarski svet čim lažje čital.

B. Dolžnosti gospodarsko-političnega značaja so čisto druge vrste in jih morejo vršiti samo diplomatski in konzularni ukazni uradniki pri poslanstvih, odnosno v konzulatih istega področja. Za nje je potrebna akademska izobrazba in globokejše poznavanje gospodarske politike kakor tudi drugih gospodarskih predmetov. Te dolžnosti bi moral z ozirom na

Prva sladkorna tovarna v Turčiji. — V mestu Alpule, v Trakiji, se je nedavno otvorila prva turška rafinerija sladkorja. Rafinerijo je zgradila nemška tvrdka, ki more producirati dnevno 500 ton sladkorja. Delniška družba, ki je lastnik te tvrdke, bo v tekočem letu nasadila 1200 ha zemlje s sladkorno peso, da bo mogla popolnoma kriti potrebo lastnega podjetja.

Carina.

Angleška carina na volneno blago. Na Angleškem krožijo govorice, da hoče vstaviti zakladni kancelar v bodoči proračun finančno carino na volneno blago. S tem si hoče dobiti močen denarni vir za letošnji proračun, ki se zaključuje z deficitom, in hoče obenem podpreti industrijo, ki se ji ne godi dobro. Proračun bo pokazal, če so te govorice utemeljene.

Denarstvo.

Nemška obrestna mera. Na Nemškem se trdovratno vzdržuje vest, da bo Narodna banka obrestno mero znižala. — Predsednik dr. Schacht je prišel s potovanja nazaj, je imel takoj sejo, in se je na seji obravnavalo tudi vprašanje obrestne mere. Pravijo, da bo nemška Narodna banka znižala mero brez ozira na Bank of England.

Obrtniki! Rok za vpis delnic Obrtne banke Kraljevine SHS se 15. januarja nepreklicno zaključi; ne zamudite!

Promet.

Tujski promet na Dunaju. — V letu 1926 je bilo na Dunaju priglašenih 533.000 tujcev, med njimi 347.000 inozemcev. Povprečno je torej obiskalo Dunaj na dan po 1460 tujcev.

Hamburg. Pomorski promet v hamburškem pristanišču je sedaj že za ca 28% večji, kot je bil pa v zadnjem predvojnem letu 1913. Kajti decemberske številke 1926 govore o 15%nem zvišanju števila ladij in o 28%nem zvišanju tonaže napram decembru 1913. Udeležba nemške razstave je znašala 1604 ladij in 1,209.000 netoregisterton; tonaža nemških ladij znaša 40% skupne tonaže.

Avtomobilizem. — Število avtomobilov na Nemškem je preseglo pol milijona, na Francoskem pa 1 milijon; v Franciji jih je bilo še pred enim letom le pol milijona. — Znani avtomobilist **Campbell** je hotel napraviti nov hitrostni rekord, pa ni uspel; dosegel je »samo« 212 km. — Major Slagrave gradi avtomobil s 1000 konjskimi silami, 2 motorjema in upa doseči hitrost 350 km na uro.

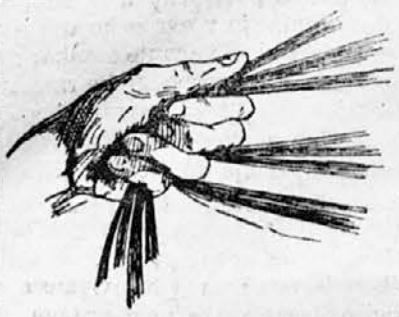

›ORGANIZATOR‹ D. Z O. Z

Tvornica pripomočkov za organizatorično tehniko in umno gospodarstvo.

CELJE - LAVA 9.

Tvorniško izdelovanje pripomočkov za celokupno trgovsko, industrijsko in obrtno knjigovodstvo po modernih preizkušenih sistemih. Strokovno vpeljavanje teh sistemov.

Oddelek: Moderna mehanična delavnica. Oddelek: Galvanizacijska naprava za poniklianje pobakranje itd.

Tvorniško izdelovanje najmodernejših kartotek in registratur za vse vrste obratov. -- Strokovni nasveti.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE IN PREDOČBO SISTEMOV.

Transatlantski radiopromet. Pred kratkim so se začeli brezžični pogovori med Londonom in Newyorkom. Takoj se je seveda novega sredstva poslužila tudi mednarodna trgovina in je prišlo do velikih deviznih zaključkov; med newyorško International Accept Bank in med londonsko Midland Bank na primer v petih devizah v znesku 8 milijonov dolarjev.

RAZNO.

† **Martin Dolničar.** Dne 11. t. m. je preminul v Ljubljani tovarnar g. Martin Dolničar. Pokojni je bil soustanovitelj in družabnik tvrdke Dolničar & Richter, tovarna voščenih izdelkov v Ljubljani. Kot podjeten, reelen in soliden podjetnik si je znal pridobiti v najširših gospodarskih krogih dokaj ugleda in spoštovanja. Njegov dobroheten, kremenit značaj mu je pridobil obilo zvestih prijateljev. Z marljivim delom je pripomogel, da je podjetje zaslovelo po vsej naši državi. Vzornega delavca in podjetnika ohranimo v častnem spominu!

Zavarovanje proti brezposelnosti v Nemčiji. — Nemška vlada je predložila državnemu zboru predlog zakona o zavarovanju proti brezposelnosti. Po tem predlogu bo moral biti za slučaj brezposelnosti zavarovan vsakdo, ki je dolžan biti zavarovan za slučaj bolezni.

Javna zahvala. Vsled tragične smrti mojega nepozabnega soproga Jurija Nagliča, mizarskega mojstra v Zg. Beli, izražam tem potom zavarovalni zadrugi »C r o a t i a«, pri kateri je bil umrli šele leto dni zavarovan, javno zahvalo, ker mi je imenovana zavarovalnica najkulantneje izplačala zavarovano vsoto. — V Zg. Beli, dne 13. januarja 1927. — Frančiška Naglič s. r.

Oprostitev nemškega imetja v Ameriki. Predsednik finančnega odbora ameriškega senata je sklical sejo v svrho dogovora glede oprostitve nemške lastnine v Ameriki, med vojsko konfiscirane. Pogajanja so bila tajna, vendar pravijo, da bo zaključek isti kot v reprezentančni hiši, torej v smislu, ki je Nemcem ugoden. Takoj, ko bo to vprašanje v U. S. A. rešeno, ga bodo rešili tudi v Kanadi.

Tvornica pripomočkov za organizatorično tehniko in umno gospodarstvo. — »**Organizator**«, družba z o. z. v Celju, je danes edina domača tvrdka v državi, katera se strokovno bavi z izdelavo organizatoričnih priprav in uvedbo istih. Ta stroka nam je doslej v državi manjkala in se je moralo vse predmete, ki jih izdeluje družba, doslej uvažati iz inozemstva. Podjetje je opremljeno z najmodernejšimi stroji, tako da more inozemskim fabrikatom uspešno konkurirati tako v izdelavi, solidnosti, praktičnosti in ličnosti izdelkov. Opozarjamo na oglas v današnjem listu.

Nettunske konvencije ne bodo ratificirane. Italijanski listi prinašajo pod vprašanjem vest z Dunaja, po kateri naj bi nameravala Jugoslavija odkloniti ratifikacijo nettunskih konvencij. To vest prinašajo po »Reichsposti«.

Drobne vesti. V prvem januarjevem tednu so se dvignile devize pri **Češkoslovaški Narodni banki** na 2111 milijonov kron, obtok bankovcev se je pa znižal na 7340 mil. Kč. Valutarično kritje znaša 43 odstotkov. — **Banque de France** je dala državi zopet 1 milijardo predujma in se je znesek predujmov dvignil na 35 milijard. — **Ameriški jekleni trust** je imel v decembru 1924 za 4,817.000 ton naročil, v decembru 1925 za 5,035.000, v lanskem decembru pa za 3,961.000 ton. — Pri beograjskem trgovskem sodišču so bili v preteklem letu prijavljeni 403 konkurzi, otvorjenih je bil 105. — Rumunski **državni dolg** znaša 3.600,000.000 lejev. — Sredi tega meseca zboruje v Parizu mednarodni **kartel tračnic**; hkrati se vršijo pogovori mednarodnega jeklenega kartela in se bo oficielno sprejela avstrijsko-ogrska skupina. — Trije uradniki Broadway Central Banke v Newyorku so poneverili pol milijona dolarjev. Ko so jih zaprli, je nastal na banko velikansk **run** in je izplačala banka tekom enega dneva ca 1 milijon dolarjev. Tudi na Dunaju je nastal nov **bančni škandal**; gre za zlom Mittel- und Osteuropäische Handels A. G. Prizadet je zlasti tudi sladkorni oddelek Länderbanke. — Poljsko poljedelsko ministrstvo je izročilo leta 1926 73,500.000 zlatov državni blagajni kot čisti donesek **državnih gozdov**. Znesek se je napram lanskemu letu dvignil za 103%. — Tarifna komisija **rumunskih železnic** se je načelno izrekla za znižanje voznih tarifov za eksport namenjenega petroleja.

Gospodarski položaj Poljske. Poljski podpredsednik profesor Bartel označa sedanji ugodni gospodarski položaj Poljske kot posledico materielnih in psiholoških faktorjev. Nobena reč ne priča bolje o stabilnosti sedanjega finančnega položaja Poljske kakor okolnost, da je ostal povečani blagovni uvoz v Poljsko brez vsakega vpliva na tečaj zlatnika. Od lanskega septembra naprej je trgovska bilanca aktivna; s tem je prišlo v deželo vse polno inozemskih valut. kar je imelo za posledico zvišanje emisije bankovcev, dalje splošno olajšanje gospodarskega položaja, znižanje obrestne mere, zvišanje hranilnih vlog in zvišanje v dohodu davkov. Glede velepotežnega inozemskega posojila je dejal Bartel: »Sedaj se bo vlada pogajala o posojilu s pogoji, ki odgovarjajo pravemu gospodarskemu položaju Poljske.«

Izrabljanje vulkanskih par Etne. Italijanski učenjak Vincenc Brazari je izjavil na svojem predavanju v Amerikanskem udruženju o napredku izrabljanja vodnih sil, da bo tekom desetih let mogoče izkoristiti vulkanske pare Etne za zalaganje vseh italijanskih francoskih in nemških železnic z električno energijo.

Baltiške države in Rusija. V Revalu so se sestali zunanji ministri treh baltiških držav na konferenco. Ministri so razpravljali o vprašanjih, ki se tičejo Družbe narodov in volitev v Svet Družbe, razpravljali pa so tudi o pogajanjih za sklenitev nevtralitetnega pakta z Rusijo. Ministri so proučili tudi položaj, ki je nastal radi zadnjih dogodkov na Litvanskem.

Čehi v Južni Ameriki. Nemški eksportni zastopniki v Južni Ameriki obveščajo svoje tvrdke v zadnjem času o naraščajoči konkurenci Češkoslovaške. Tudi nemškobrazilsko časopisje se pritožuje nad to konkurenco, ki je izrinila Nemce iz njih predvojne pozicije, zlasti na polju poljedelskih strojev in zdravniških preparatov. Češkoslovaške strojne tovarne imajo v Južni Ameriki stalna zastopstva in se utrjujejo na tamošnjih trgih. Nemški zastopniki priporočajo svojim tvrdkam zato podvojeno propagando.

Francozi na Poljskem. Iz Varšave poročajo, da je pariški urad »des Biens et Intérets Privés« nakazal te dni 40 milijonov frankov francoskim podjetjem na Poljskem kot odškodnino za škodo, ki so jo ta podjetja trpela med vojsko. Nakazani znesek so vzeli iz nemških reparacijskih vplačil.

Ameriške gospodarske vesti. Dodge Brothers naznanjajo vpeljavo šestcilinderskega avtomobila. — Ameriški trgovski urad računi **inozemske emisije** leta 1926 na 1355 milijonov dolarjev (leta 1925 jih je bilo 1189 milijonov). V oktobru so znašala inozemska ameriška posojila 118 milijonov dolarjev, med njimi 50 milijonov dolarjev belgijskega stabilizacijskega posojila, 10 milijonov mestu Hamburg, 6 milijonov ogrski zvezi občin. Posojila zasebnim družbam so znašala 36 milijonov dolarjev, večina od njih je šla v druge ameriške države. Samo 2½ milijona so dali nemški električi družbi Siemens. — Kanadske narodne železnice (**Canadian National Railways**) so izkazale v prvem polletju leta 1926 za 15,445.000 dolarjev pomnožene brutodohodke in so znašali 120,989.000 dolarjev (+ 14.63% napram istim mesecem leta 1925). Na drugi strani so se obratni stroški zvišali za 4,331.000 dolarjev na 106,132.000 dolarjev. Preostane torej 14,856.000 čistega **dobička**, kar pomeni napram isti dobi prejšnjega leta povišek 11,114.000 dolarjev ali skoraj 297%. Dočim je bilo v prvi polovici leta 1926 razmerje stroškov proti brutodohodkom 87.72%, je bilo to razmerje leta 1925 96.45%, leta 1922 pa 102.82%. Torej se razmerje zmeraj bolj boljša v prid aktivnosti železnic.

Gospodarske vesti. Na Danskem ni bila **brezposelnost** še nikdar tako velika kot ob novem letu. V par mesecih se je dvignila od 13.000 na 93.000 oseb. Na Dunaju je bilo pa na koncu leta 1926 brez dela 90.000 ljudi, za 6700 manj kot na koncu leta 1925. — Italijanska **poštna hranilnica** bo letos tako-le obrestovala: domače vložne knjižice 2.52 in 2.76%, vloge iz inozemstva 3.12 in 3.56%. — **Rim** se zelo hitro razvija; na koncu leta 1925 je štel 765.000 brebivalcev, na koncu leta 1926 pa 801.000. — O stabilizaciji

avtoriteto svojega stališča zastopati sam poslanik, oziroma šef konzulata, a moral bi jih vpoštevati tudi minister sam. Do tistega časa, dokler ne bode za to svrho na razpolago popolnoma izobražen uradniški aparat, našel bi se izhod na ta način, da tako v ministrstvu, kakor tudi v vseh važnejših poslanstvih po eden strokovno naobražen konzularni ali diplomatski uradnik poleg prvega političnega fungira kot gospodarsko - politični načelnik ministrstva ali svetnik poslanstva. Nekatere države skušajo rešiti vprašanje potom uredbe trgovskih atašejev. V kolikor naj bi ta uredba postala trajna, bi ona vsled koncentracije cele gospodarske službe v svojih rokah preprečila ali vsaj ovirala gospodarsko orientacijo izobrazbe uradnikov cele ostale zunanje službe; tem trgovskim atašejem bi dalje manjkala potrebna politična spretnost in slednjič, v kolikor bi ta uredba bila odvisna od drugih resortnih ministrstev, bi kvarila homogeno strukturo zunanje službe.

Razen že navedenih dolžnosti glede sklepanja trgovskih pogodb, najemanja posojil itd., spada tudi pazno zasledovanje posameznih strani gospodarske politike dotične države, v kolikor gre za izpremembo in korekturo stanja, danega po trgovskih pogodbah (refakcije, izvozne in druge premije, privilegirane tarife za prevoz blaga, prikrite preferenčne carine, diferencialne prometne davščine na blago iz inozemstva itd.), in v novejšem času sledovanje in preskrbovanje dokumentacije mednarodnih in kolektivnih regulacij gospodarskih problemov mednarodnega značaja. Radi popolnosti morali bi tukaj obrniti pozornost na težkoče pri splošni organizaciji centralne službe, ki izvirajo iz potrebnega kombiniranja njene politične in gospodarske strani. Po našem mnenju bi moralo ministrstvo razen personalnega, pravnega in referenta za tisk prehodno organizirati dva glavna referata: politični in gospodarsko - politični referat z odseki po geografskih skupinah. Noben akt ne bi smel iti iz teh skupin brez parafa političnega in gospodarsko - političnega referenta, in vsi akti, ki se tičejo glavnih referatov, bi morali iti skozi oni geografski odsek, v katerega področje spadajo vprašanja dotične države. Važno je nadalje, da ostaneta ta dva referenta v stalni zvezi ne samo z ministrstvom, temveč tudi z ostalimi referenti.

(Dalje sledi.)

francoskega franka se zelo veliko govori in piše in dementira. Ameriški krogi pravijo, da ima kljub raznim dementijem Poincaré namen, da stabilizira frank v razmerju 25 dosedanjih frankov = 1 frank. — Češkoslovaški **eksport v Jugoslavijo** je dosegel lani prvo mesto, pred dvema letoma je bil še na tretjem; sedaj znaša ca 20% vseh jugoslovanskih importov. — **Predujmi Francoske banke** državi so znašali na koncu leta 36 milijard frankov; nato je država odplačala 2 milijardi in je znižala dolg na 34 milijard; dovoljena višina je 38 milijard. — Za predsednika rumunske Narodne banke je imenovan **I. Burilzano.** — **Ruski kredit** na Nemškem so izrabili trgovci doslej s 151.2 milijoni mark za naročila v znesku 25 milijonov dolarjev. — Bančna komisija na Poljskem je razglasila **likvidacijo** nadaljnih 9 bank, ki niso izvedle zakonito predpisanega dviga akcijske glavnice na najmanj 1 milijon zlatov. Na ta način je likvidiralo doslej že 17 zasebnih bank, 32 drugih zasebnih bank čaka ista usoda. — Italijanske **električne družbe** so izgradile leta 1925 elektrarn za 2,300.000 KW napram 1,300.000 KW v letu 1920. KWur je bilo leta 1920 4100 milijonov, leta 1925 pa 7200 milijonov. — Po poročilih iz Južne Afrike hoče južnoafriška vlada dobavo **demantov** zakonito omejiti, da prepreči preplavljenje trga. — Zasebna **obrestna mera** na Dunaju se je znižala na 6½% in še manj. Upajo na Narodno banko, da bo šla dol na 6½%, kar bi odgovarjalo sedanjim denarnim razmeram v Avstriji. Banka zopet pa gleda na Angleško in na Nemško banko. O tem priobčamo poseben članič. — **Donavska paroplovna družba** je imela lani v prometu s Češkoslovaško 4,800.000 Kč dohodkov in 6,000.000 stroškov, torej 1,200.000 Kč zgube. — **Hamburška** Comerz- u. Privatbank, A. G., bo zvišala glavnico od 18 na 60 milijonov mark, akcionarji bodo dobili nabavno pravico za 160%. Dividendo bodo zvišali na 11%. — **Blagovne borze** v manjših mestih na Ruskem bodo odpravili in bo ostalo samo še 14 blagovnih borz v teh-le večjih mestih: Moskva, Leningrad, Harkov, Rostov, Kijev, Baku, Sverdlovsk (prej Ekaterinburg), Nižji Novgorod, Novosibirsk (prej Novonikolajevsk), Odesa, Saratov, Tiflis, Taškent in Vladivostok. — Na mednarodnem trgu **cevi** se opaža v zadnjem času živahno delovanje; zlasti veliko naročil prihaja iz Južne Afrike. — Ceno **tračnic** hoče mednarodni kartel dvigniti, ker se mu sedanja cena v znesku šestih angleških funtov ne zdi zadosti visoka. — Francozi in Belgijci so ukinili prepoved **o izvozu premoga;** Francozi so izvzeli samo koks. — Od 13. do 15. t. m. zboruje v Pragi češkoslovaška **poljedelska akademija,** na programu je 17 predavanj; gre zlasti za krompir. — Poljski sindikat **cementa** je sedaj perfekten in so združene v njem vse poljske tovarne cementa. — **Wiener Stinnes** A. G. bo likvidirala in bo prevzela njene posle Montan Union.

Območje švicarskega konzulata v Zagrebu. Izza 1. januarja 1927 spada v območje švicarskega konzulata v Zagrebu: cela Slovenija, Hrvatska, Slavonija (razen Srema), Bosna, Hercegovina in Dalmacija.

TRIKO-PERILO
za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogovice, dokolenice, nahrbniki za šolarje in lovce, dežniki, klobuki, šifoni, žepni robci, palice, vlice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.
Najcenejši nakup! Na veliko in malo!

TRŽNA POROČILA.

KOVINSKI TRGI LETA 1926.

V preteklem letu se v začetku ni moglo govoriti o zdravem razvoju kovinskega trga. V prvih tednih je sicer nekam kazalo, da si bodo trgi opomogli, a pozneje se je vse upanje izjalovilo. Razni politični dogodki so povzročili ta razvoj. Popolno desorientacijo v evropsko trgovino je pa zaneslo stalno **padanje franka;** neurejene finančne in gospodarske razmere v Franciji in Belgiji so na razvoj v sosednih deželah neugodno vplivale. Padajoča valuta Francije in Belgije jima je omogočila, da sta v prvi polovici leta ceneje prodajali in da sta svoje produkte lahko tudi za nižjo ceno ponujali. Stabilizacija belgijskega franka in dvigajoča se črta francoskega franka nam pravita, da se je proti koncu leta ta razvoj spremenil; znaki spremembe se že kažejo.

Najvažnejši moment v oblikovanju lanskega kovinskega trga je bil **angleški štrajk.** Ta neprimerno hud boj je vplival v prvi vrsti na angleško gospodarstvo. Produkcija je rapidno padla, cene so šle hitro gor, evropske kontinentalne dežele so položaj izkoristile, v prvi vrsti Francija in Belgija. Višek je bil na Angleškem dosežen v začetku decembra, nakar so cene padle, kar se bo gotovo nadaljevalo tudi letos.

Omenjenim razmeram primerno se je razvijala lani tudi **produkcija.** Podamo tabelo produkcije v najvažnejših državah, v milijonih ton; za leto 1926 imamo samo cenitev, ki se pa ne bo bistveno oddaljila od resnice.

Surovo železo.

	1913	1923	1924	1925	1926
U. S. A.	30.0	40.4	31.4	37.3	40.0
Nemčija	10.9	4.8	7.8	10.2	9.4
Francija	9.1	5.4	7.7	8.5	9.3
Anglija	10.3	7.4	7.3	6.3	2.7
Belgija	2.4	2.2	2.8	2.5	3.2
Luksemburg	2.5	1.4	2.2	2.3	2.3

Surovo jeklo.

U. S. A.	31.3	43.5	36.8	45.0	47.9
Nemčija	11.5	5.5	9.8	12.2	12.0
Francija	7.0	5.1	6.9	7.5	8.3
Anglija	7.7	8.5	8.2	7.5	3.6
Belgija	2.4	2.2	2.8	2.3	3.0
Luksemburg	1.3	1.2	1.9	2.1	2.3

Čeprav se skupna produkcija omenjenih držav leta 1926 ne razlikuje dosti od one leta 1925, vidimo pri posameznih državah vendar precejšnjo razliko. V prvi vrsti nas zanima seveda velikansko nazadovanje Anglije, posledica štrajka; to vidimo tako pri produkciji železa kot pri produkciji jekla. Francoska produkcija je bila z 816.000 tonami železa in s 742.000 tonami jekla v oktobru doslej največja.

Kljub vsem tem sencam v razvoju evropskih železnih trgov je vmes tudi par svetlih momentov. Najprvo je treba omeniti manjšo napetost na mednarodnem denarnem trgu, potem zadovoljivo jesensko zborovanje Zveze narodov, kronano s sprejemom Nemčije, slednjič pa, in to je najvažnejše, zbližanje Francije in Nemčije na gospodarskem polju, označeno v ustanovitvi zahodnoevropskega jeklenega kartela. O tem kartelu smo že dosti pisali in ponovimo samo še, da mu tudi Anglija ni sovražna ter da mu bo prej ali slej pristopila.

V splošnem lahko rečemo, da se je neugodni položaj prejšnjih mesecev proti koncu leta bistveno zboljšal.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. januarja 1927 ponudbe za dobavo 150 parov izolirnih spojnic, do 25. januarja t. l. pa za dobavo raznega steklenega materijala. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 20. januarja t. l. ponudbe za dobavo raznih barv in 60 pol steklenega papirja ter za dobavo raznega okovja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Pri direkciji državnih železnic v Sarajevu dne 3. februarja t. l. glede dobave 5500 q lesnega in kovaškega oglja in 1200 q livarskega koksa, dne 4. februarja t. l. glede dobave materijala za razsvetljavo vagonov, do 8. februarja t. l. glede dobave raznega materijala (žeblji, pločevina, minij v prahu, steklo za pokrivanje streh ild.). — Dne 11. februarja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 33.100 kg žebljev.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TVRDKA DOLNIČAR & RICHTER, tovarna voščenih izdelkov v Ljubljani, javlja tužno vest, da je dne 11. januarja preminul gospod

Martin Dolničar

družabnik in soustanovitelj tvrdke.

Pogreb se vrši dne 13. januarja ob pol 4 uri popoldne iz Usnjarske steze št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Blagopokojnega soustanovitelja ohrani tvrdka v trajnem spominu.

V LJUBLJANI, dne 12. januarja 1927.

Dolničar & Richter, Ljubljana.

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le
GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opremah.
Istotam pletilni stroj DUBIED
Pouk v vezenju brezplačen.
Večletna garancija
Delavnica za popravile.
Nizke cene, tudi na obroke.
Josip Petelinc
Ljubljana
ob bližu Prešernovega spomenika.

Veletrgovina v
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.
CENIKI NA RAZPOLAGO!

„Trgovski list“
Časopis za trgovino, industrijo in obrt
se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje, razširjanje in inseriranje.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN, Ljubljana
Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.
Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin.
Lastna knjigoveznica
TELEFON ŠT. 552
TISKARNA MERKUR
TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.
LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.
Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, štatute, vabila, letake, lepake, posetnice i. t. d.
TELEFON ŠT. 552

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.